

A1 Consult A/S
Stieg Larssons Alle 11
8920 Randers NV

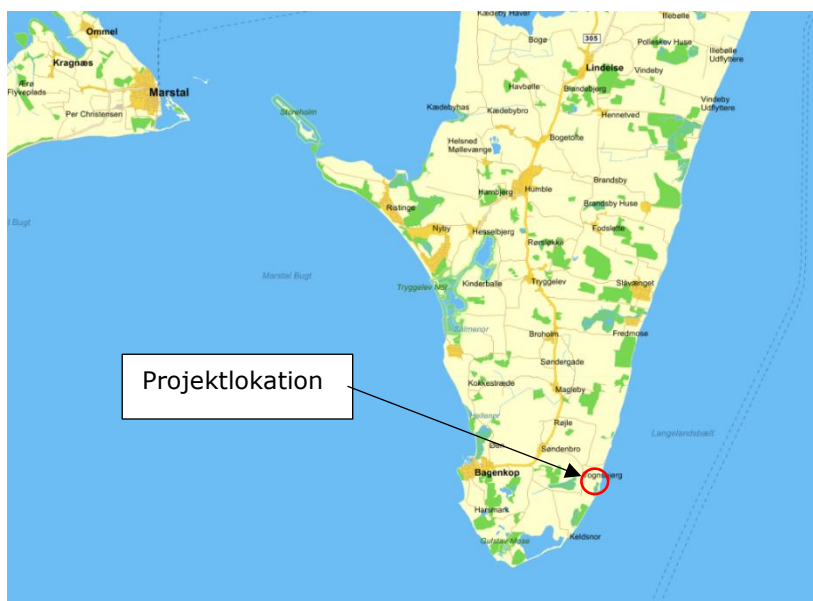
Tel 8641 8410
E-mail info@a1consult.dk
Web www.a1consult.dk
CVR 30495918

Viborg Ingeniørerne, Bagenkop Kystsikring

Væsentlighedsvurdering af påvirkning på Natura
2000-område v. realiseringen af kystsikringen ved
Føllesbjerg Marineudkigsstation

1. Indledning

Projektet omfatter kystsikringen ved Føllesbjerg Marineudkigsstation.

Figur 1 - Projektlokation, Føllesbjerg Marineudkigsstation.

I forbindelse med storm og højvande den 20.-21. oktober 2023, er der sket markant erosion og skred i kystskrænten langs Føllesbjerg Marineudkigsstation. A1 Consult har for Viborg Ingeniørerne inspiceret skrænten d. 29. november 2023. Det blev på baggrund af inspektionen anbefalet, at udføre kystsikring langs kysten nedenfor skrænten for at beskytte bygninger og anlæg. Der søges derfor om tilladelse til anlæg af hård kystsikring i form af en stenskråning.

Føllesbjerg Marineudkigsstation grænser op til Natura 2000-område nr. 126 og Habitatområde H110, som dækker Stenrev sydøst for Langeland. Projektet grænser ligeledes op til Natura 2000-område nr. 127, Habitatområde H111 og Fuglebeskyttelsesområde F72, som dækker det Sydfynske Øhav. Nærværende væsentlighedsvurdering afdækker evt. påvirkning af Natura

Dato	2024.05.03
Udarb.	NKR
KS	ES
Rev.	B
Rev. Dato	2024.07.11
Projektnr.	23.109

2000-områderne og deres udpegningsgrundlag, og anvendes som tillæg til ansøgning om tilladelse til kystbeskyttelse.

Indhold

1.	Indledning.....	1
2.	Eksisterende og fremtidige forhold	4
3.	Lovgrundlag	6
4.	Vandområdeplaner og konkrete miljømål	6
4.1.1.	Økologisk tilstand	7
4.1.2.	Kemisk tilstand	8
5.	Områdets udpegningsgrundlag	8
5.1.	Områdets naturtyper	9
5.2.	Områdets habitatarter.....	11
5.2.1.	Skæv vindelsnegl.....	11
5.2.2.	Sumpvindelsnegl.....	11
5.2.3.	Klokkefrø	12
5.2.4.	Stor vandsalamander	12
5.3.	Områdets fuglearter	12
5.3.1.	Rørdrum (Y).....	12
5.3.2.	Rørhøg (Y)	13
5.3.3.	Plettet rørvagtel (Y)	13
5.3.4.	Klyde (Y)	14
5.3.5.	Dværgterne (Y)	14
5.3.6.	Fjordterne (Y).....	15
5.3.7.	Rødrygget tornskade (Y).....	15
5.3.8.	Havørn (Y)	15
5.3.9.	Sangsvane (T).....	16
5.3.10.	Blisgås (T)	16
5.3.11.	Knarand (T)	16
5.3.12.	Taffeland (T)	17
5.3.13.	Bjergand (T)	17
5.3.14.	Edderfugl (T).....	17
5.3.15.	Havlit (T)	18
5.3.16.	Havørn og Fiskeørn (T).....	18
6.	Projektjusteringer	18
7.	Konklusion	18

Følgende bilag og tegninger er vedhæftet:

Tegninger

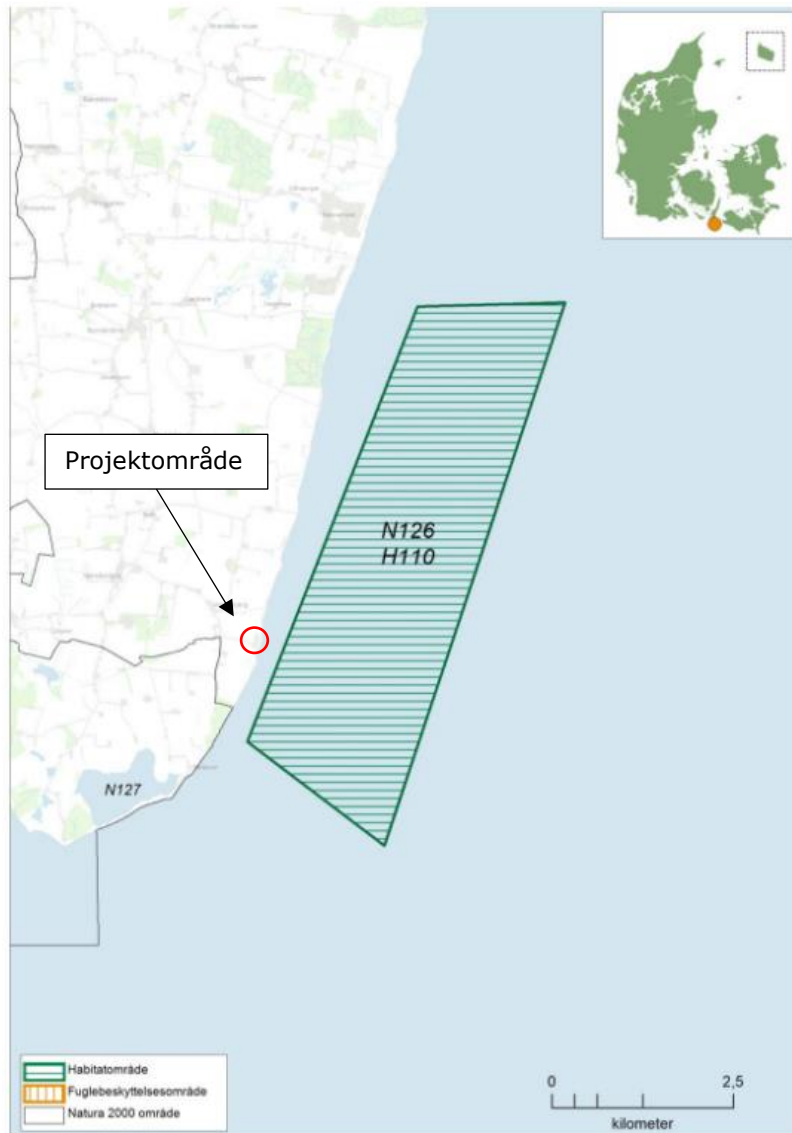
10110-030-10 Oversigtsplan, Eksisterende forhold
 10110-030-12 Situationsplan, Kystsikring
 10110-030-13 Principsnit, Kystsikring

Bilag

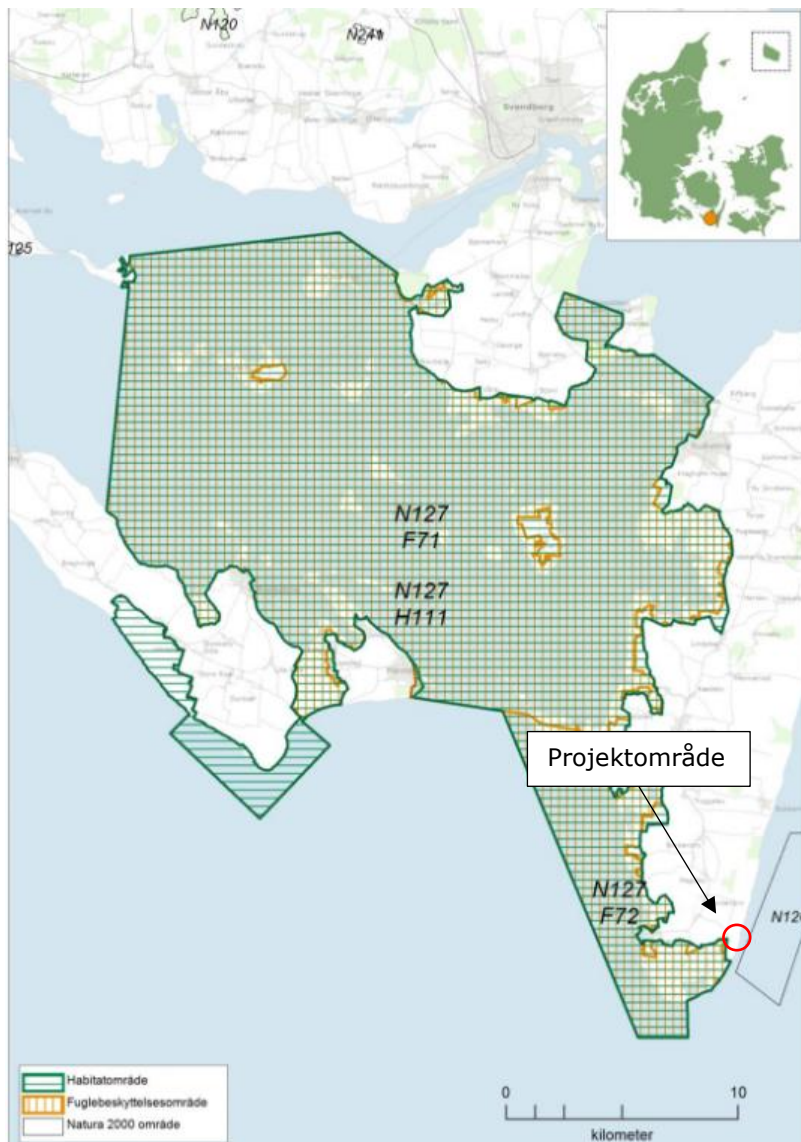
Bilag I - n126-revideret-basisanalyse-
 2022-27-stenrev-soe-for-langeland
 Bilag II - n127-revideret-basisanalyse-
 2022-27-sydfynske-oehav-2

2. Eksisterende og fremtidige forhold

Projektområdet Føllesbjerg Marineudkigsstation grænser op til Natura 2000-område nr. 126 og Habitatområde H110 som dækker Stenrev sydøst for Langeland. Projektet grænser ligeledes op til Natura 2000-område nr. 127, Habitatområde H111 og Fuglebeskyttelsesområde F72, som dækker det Sydfynske Øhav. Se Figur 2 og Figur 3 for yderligere.

Figur 2 – Angivelse af Natura-2000 område nr. 126 og Habitatområde H110

Figur 3 – Angivelse af Natura-2000 område nr. 127, Habitatområde H111 og Fuglebeskyttelsesområde F72

De eksisterende og fremtidige forhold er illustreret ved Figur 4.

Figur 4 – Illustration af eksist. og fremtidige forhold. De optegnede linjer viser fremtidige forhold, hvor luftfotoet viser eksist. forhold, se også vedlagte tegninger.

Stenskråningens udstrækning ser større ud på tegn. 10110-030-12, da en større del af stenskråningen er nedgravet. For udstrækning se tegn. 10110-030-13.

3. Lovgrundlag

Nærværende afsnit har til formål at beskrive grundlaget for, hvorfor der foretages en væsentlighedsvurdering af projektet.

Natura 2000-områderne er udlagt inden for EU for at beskytte værdifulde naturområder, dyr og planter, som er omfattet af habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet. I Danmark er fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet indarbejdet i lovgivningen i habitatbekendtgørelsen.

Formålet med Natura 2000-netværket er at sikre gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som er udpegningsgrundlaget for de enkelte Natura 2000-områder.

Ifølge habitatbekendtgørelsen skal der udarbejdes en væsentlighedsvurdering af planer og projekter, som vil være placeret indenfor de beskyttede områder eller kan påvirke ind i de beskyttede områder og udpegningsgrundlaget.

Hvis det i væsentlighedsvurderingen ikke kan afvises, at projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering. Ved en væsentlig påvirkning forstås en påvirkning som vil medføre skade på områdets økologiske funktionalitet. Vurdering af et projekts konsekvenser for et berørt Natura 2000-områdes integritet skal foretages ud fra Natura 2000-områdets konkrete bevaringsmålsætninger, jf. bevaringsmålsætningerne i Natura 2000-planerne.

Hvor et Natura 2000 områdes udpegningsgrundlag er tilknyttet en målsat vandforekomst (dvs. indeholder eller er afhængig af en vandforekomst, omfattet af vandplanlægningen) skal væsentlighedsvurderingen inkludere en samtidig vurdering af projektets mulige påvirkning af denne vandforekomsts tilstand, herunder muligheden for at forekomsten kan opnå eller fastholde det fastsatte miljømål i vandplanerne.

4. Vandområdeplaner og konkrete miljømål

Kysten foran Føllesbjerg Marineudkigstation ligger i vandområdedistrikt Jylland og Fyn og hovedvandopland Storebælt. Miljømål og tilstand for området i den seneste vandområdeplan 2021-27 er angivet i tabel nedenfor.

Tabel 1 - Karakteristik af Kysten foran Føllesbjerg Marineudkigstation i den seneste vandområdeplan 2021-27

Vandområdedistrikt:	Jylland og Fyn
Hovedvandopland:	Storebælt
DK Vandområde ID:	95
EU Vandområde ID:	DKCOAST95
Navn:	Storebælt, SV
Kategori af overfladevandområde:	Kystvand
Areal:	164,02 km ²
Naturlig, kunstig eller stærkt modificeret:	Naturlig
Miljømål for samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Miljømål for kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Ringe økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	
Kemisk tilstand:	Ikke-god kemisk tilstand

Økologisk tilstand/potentiale, fytoplankton (klorofyl):	Ringe økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, Rodfæstede bundplanter (eks. Ålegræs og vandaks):	Ringe økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, bunddyr (bentiske invertebrater):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, iltforhold:	Ikke anvendelig
Økologisk tilstand/potentiale, vandets klarhed:	Ikke anvendelig
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	God økologisk tilstand

4.1.1. Økologisk tilstand

Miljømålet for den samlede økologiske tilstand er god økologisk tilstand. Vurdering af den aktuelle tilstand i vandområdeplan¹ er baseret på kvalitetssementerne fytoplankton og rod-fæstede planter, mens status for de øvrige kvalitetssementer er enten ukendte, ikke anvendelige eller i god tilstand for vandområdet.

For fytoplankton er fastsat et mål på den gennemsnitlige sommer (maj – september) koncentrationen af klorofyl på højst 1,2 µg/l i vandområdet. For rod-fæstede planter er der fastlagt et miljømål for dybdegrænsen for hovedudbredelse af ålegræs (svarende til mindst 10 % dækning) på minimum 7,8 m.

Den samlede økologiske tilstand er i basisanalysen vurderet til at være ringe. Dette skyldes at målet for kvalitetssementet fytoplankton og rod-fæstede planter, jævnfør Tabel 2 nedenfor.

Tabel 2 - Kvalitetssementer som indgår i basisanalysens vurdering af den samlede økologiske tilstand i Storebælt, SV

Kvalitetssement	Parameter	Mål (MKK)	Aktuel værdi (2019)	Tilstand
Fytoplankton	Klorofyl (sommergenomsnit)	≤ 1,2 µg/l	2,8 µg/l	Ringe
Rodfæstede planter (dækfrøede)	Dybdegrænse for hovedudbredelse	≥ 7,8 m	3,9 m	Ringe
Bunddyr (Bentiske invertebrater)				Ukendt
Vandets klarhed				Ikke anvendelig
Iltforhold				Ikke anvendelig
Nationalt specifikke stoffer (Biota)	Methylnaphthalener, sum (CAS mgl.)	≤ 2400 µg/kg VV	3,3 µg/kg VV (2016)	God

¹ <https://vandplandata.dk/vp3endelig2022/vandomraade/kystvande/DKCOAST95>

Der er en mindre risiko for en lettere ophvirvling af sediment i forbindelse med opgravningsarbejdet. Da der forventeligt graves i friktionsmateriale vurderes spredningen at være minimal og vil primært begrænses til det helt kystnære. Det opgravede materiale genindbygges hhv. bag og foran sten-skråningen. Der udlægges ligeledes tilført materiale som kystfodring for at kompensere for den naturlige erosion af skrænten, som fremadrettet forhindres. Gravearbejdet forventes udført i efteråret, hvor rodfæstede planter er mindre aktive, hvorved påvirkningen af disse også er mindre. Det vurderes derfor ikke at projektet er til hindre for at målene for kvalitetsemnerne fytoplankton og rodfæstede planter kan opnås.

4.1.2. *Kemisk tilstand*

Miljømålet for den kemiske tilstand er god kemisk tilstand. Den kemiske tilstand er i basisanalysen vurderet til ikke-god kemisk tilstand pga. overskridelser af bly og kviksølv.

Eftersom, at stenskråningen er opbygget af rene materialer, vurderes det at projektet ikke vil påvirke muligheden for at opnå vandområdeplanens mål om en god kemisk tilstand.

5. Områdets udpegningsgrundlag

Af Natura 2000 basisanalyse 2022-2027 for Stenrev sydøst for Langeland og Sydfynske Øhav fremgår det hvilke naturtyper samt arter, der ønskes beskyttet. Naturtyper, arter og fuglearter fremgår af Figur 5, Figur 6 og Figur 7.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 110	
Naturtyper:	Sandbanke (1110) Rev (1170)
Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).	

Figur 5 – Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 110

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 111	
Naturtyper:	Sandbanke (1110) Vadeblade (1140)
	Lagune* (1150) Bugt (1160)
	Rev (1170) Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220) Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310) Strandeng (1330)
	Forklit (2110) Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130) Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120) Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230) Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430) Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220) Riggær (7230)
	Bøg på muld (9130) Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0) Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014) Sumpvindelsnegl (1016)
	Klokkefrø (1188) Stor vandsalamander (1166)

Figur 6 – Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 111

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 72		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Sangsvane (T)
	Blisgås (T)	Knarand (T)
	Taffeland (T)	Bjergand (T)
	Edderfugl (T)	Havlit (T)
	Havørn (TY)	Fiskeørn (T)
	Rørhøg (Y)	Engsnarre (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Dværgterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

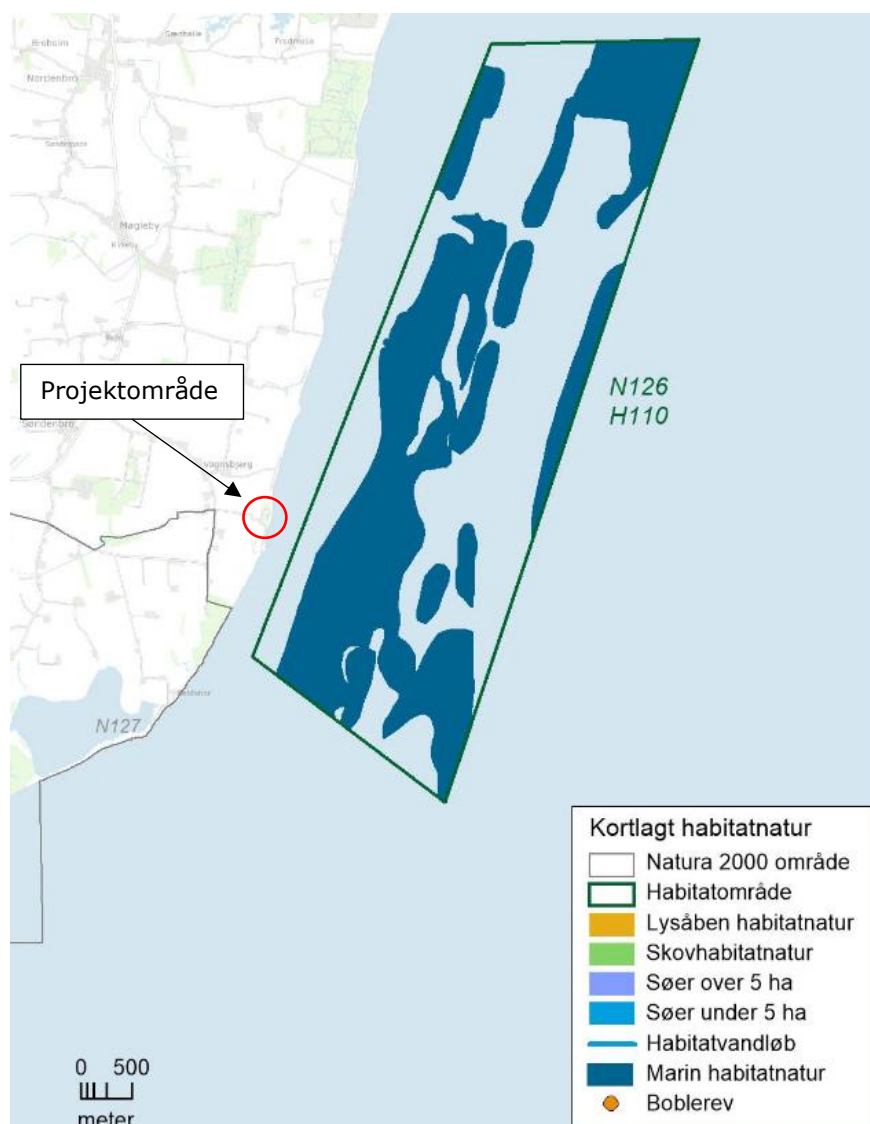
Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-21. Havørn er ikke til stede som ynglefugl i fuglebeskyttelsesområde F71 og F72. Fiskeørn og havørn er ikke til stede som trækfugl i national eller international væsentlig forekomst i fuglebeskyttelsesområde F72. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

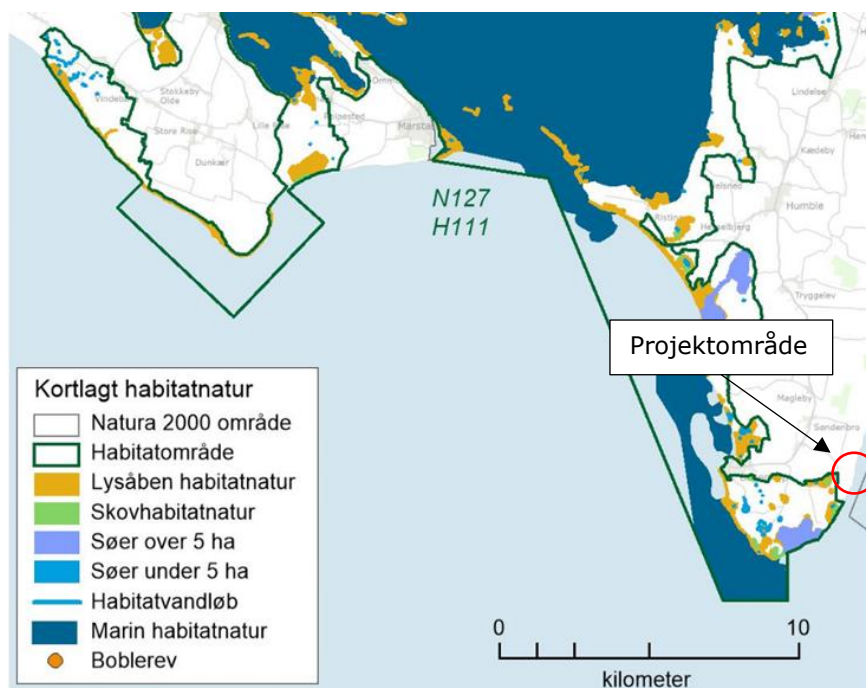
Figur 7 – Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 72

5.1. Områdets naturtyper

Som det fremgår af Figur 8 og Figur 9 nedenfor, grænser projektområdet op til marin-, lysåben- og skovhabitatnatur.

Figur 8 – Habitatnaturtyper for Habitatområde nr. 110

Figur 9 – Habitatnaturtyper for Habitatområde nr. 111

Det vurderes at projektet hverken direkte eller indirekte vil berøre habitatområdets marin-, lysåben- og skovhabitatnatur.

Projektområdet grænser op til naturtypen Sandbanke (1110) og Rev (1170), som det fremgår af Figur 10.

Figur 10 - Naturtyper for område nr. 126 og 127 (2004-2018)

Naturtypen Sandbanke (1110) er dannet ved materialetransport langs kysterne for eksempel i form af revler, der kan være ubevoksede eller eventuelt med ålegræs.

Naturtypen Rev (1170) er områder på havbunden med hård bund, for eksempel stenrev, ofte med en stor artsrigdom af dyr og planter. Naturtypen

rev rummer også de såkaldte biogene rev, hvor den hårde bund er dannet af for eksempel blåmuslinger eller hestemuslinger.

Anlægsarbejdet udføres i det helt kystnære ca. 300 m fra område nr. 126. Det vurderes, at anlægsarbejdet ikke vil have en negativ indflydelse på naturen i nærområdet, hverken på vand eller land.

I anlægsfasen vil der forekomme støj som følge af anlægsaktiviteterne. Mest støj vil optræde ifm. aflastning af sten i depotområdet og støjen vil optræde som følge af sten skrabende med stålet i lastkassen på lastbilerne. Det vurderes, at der skal tilkøres ca. 340 lastbiler over en periode over ca. 2-3 måneder. Udover de ca. 340 lastbiler til transport af stenmaterialer, vil der også kunne ankomme op til 130 lastbiler ifm. tilkørsel af materialer til kystfodringen. Der er uvist om materialer til kystfodring tilføres fra land- eller vandsiden. Såfremt kystfordringsmaterialet tilkøres, vil det evt. skulle oplagres midlertidigt i depotet inden det udlægges langs anlægget.

Anlægsarbejdet vil som udgangspunkt blive udført inden for normal arbejdstid, men der kan være tilfælde, hvor det er nødvendigt at arbejde om aftenen eller om lørdagen.

Støjens udbredelse vil være begrænset til nærområdet, men intensiteten vurderes at være høj. Varigheden af påvirkningen vil være mellemlang, da arbejdet vil stå på i flere måneder. Nærmeste ejendom ligger ca. 350 m fra depotområdet, ellers ligger øvrig bebyggelse over 0,5 km væk. Beboerne langs Vognsbjergvej vil dog i perioden opleve øget trafik af lastbiler, som kører materiale til depotet. Projektet vurderes ikke at påvirke beboerne i området væsentligt.

5.2. Områdets habitatarter

5.2.1. Skæv vindelsnegl

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav, H111:

Citat: "Skæv vindelsnegl lever på både tørre og fugtige steder. Arten er ca. 2 mm lang og kan forekomme i en række biotoper, fra fugtige enge, rigkær, starsumpe og strandvolde til mere tørre levesteder som overdrev, blandet løvskov, markhegn og stengærder. Den findes især på kalkholdig eller kalkrig bund."

Citat: "I perioden 2004-2019 er skæv vindelsnegl blevet registreret med få individer i et kildevæld ved Voderup Klint i 2007, 2013 og 2019. Arten er desuden fundet i flere eksemplarer i et rigkær i Ristinge Mose i 2012, og der vurderes at være flere egnede levesteder i habitatområdet. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler mod artens forekomst i området."

Det nærmeste sted skæv vindelsnegl er observeret ligger ca. 10 km nordvest for området. Der forefindes biotopen rigkær i nærheden, der er ikke registreret skæv vindelsnegl her, projektet vurderes ikke påvirke arten eller dens levested.

5.2.2. Sumpvindelsnegl

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav, H111:

Citat: "Sumpvindelsnegl lever på fugtige steder, især på kalkholdig eller kalkrig bund. Arten er 2-3 mm lang og findes på

ældre og især visne blade fra lige over jord- eller vandoverfladen og opefter inde i bevoksninger eller tuer af høje star-arter og lignende planter.”

Citat: ”I perioden 2004-2019 er sumpvindelsnegl blevet registreret i relativt stort antal i rigkær ved hhv. Ristinge Mose i 2018 og ved Vejlen på Tåsinge i 2019. Arten er desuden fundet i et relativt stort antal ved Lunden i kanten af en hvas avneknippemose i 2013. Arten vurderes at være stabil i området med lokale bestande, og der vurderes at være mange egnede levesteder i habitatområdet. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler mod artens forekomst i området.”

Det nærmeste sted sumpvindelsnegl er observeret ligger ca. for 1,4 km sydvest for området. Det vurderes at arten ikke påvirkes.

5.2.3. Klokkefrø

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav, H111:

Citat: ”Klokkefrø foretrækker lavvandede, soleksponerede, permanente vandhuller med god vandkvalitet, og hvor undervandsvegetation samtidig giver gode muligheder for fødesøgning og skjulesteder.”

Citat: ”Ved den seneste undersøgelse blev klokkefrø fundet i 31 søer fordelt på Hjortø, Birkholm, Strynø Kalv, østlige Avernakø og Ærø ved Voderup. Arten blev derimod ikke fundet på Sydlangeland i den seneste undersøgelse.”

Det nærmeste sted klokkefrøen er observeret ligger ca. for 20 km nordvest for området på Strynø Kalv. Det vurderes at arten ikke påvirkes.

5.2.4. Stor vandsalamander

Af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav fremgår det at der ved seneste overvågning ikke er registreret stor vandsalamander indenfor habitatområdet. Stor vandsalamander er tidligere blevet fundet i Fårevejle i 2011, på Drejø i 2012, Korshavn på Avernakø i 2012 og Gulstav Mose i 2015.

Stor vandsalamander findes især i lavvandshuller og søer uden fiskebestand, som ikke forefindes i det aktuelle projektområde eller vil blive berørt af projektet.

Det vurderes i forlængelse heraf ikke relevant at foretage yderligere vurdering af denne art ift. projektet.

5.3. Områdets fuglearter

5.3.1. Rørdrum (Y)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: ”Rørdrum er tæt knyttet til lokaliteter med store vanddækkede rørskovs ved søer, fjorde og vandløb. Arten er overvejende standfugl, men kan trække mod sydvest i forbindelse med strenge vintre. I begyndelsen af 1970'erne yngede der 10-20 par i Danmark, men sidenhen er såvel ynglebestanden som udbredelsen øget markant.”

Citat: *"Det vurderes, at der er en lille og nogenlunde stabil bestand af rørdrum i dette NATURA 2000-område."*

Citat: *"Det vurderes, at der ikke er aktuelle trusler mod artens forekomst om ynglefugl i området, fordi der findes flere gode levesteder."*

Nærmeste registrerede levested for rørdrum er Fakkemosen som ligger ca. 800 m vest fra projektområdet. Det kan ikke udelukkes at anlægsarbejdet vil kunne medføre kortvarige støjgener i dagtimerne, men disse vurderes ikke at overstige det normale lydniveau i området. Det vurderes at projektet ikke vil påvirke levestedet væsentligt.

5.3.2. Rørhøg (Y)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: *"Rørhøg yngler primært i vådområder med veludviklede rørskove og fouragerer desuden ofte over dyrkede marker, enge og græsarealer."*

Citat: *"Det vurderes på den baggrund, at der findes tilstrækkeligt med egnede levesteder, og det vurderes, at der ikke er aktuelle trusler mod artens forekomst som ynglefugl i området."*

Nærmeste registrerede levested for rørhøg er Fakkemosen som ligger ca. 800 m vest fra projektområdet. Det kan ikke udelukkes at anlægsarbejdet vil kunne medføre kortvarige støjgener i dagtimerne, men disse vurderes ikke at overstige det normale lydniveau i området. Det vurderes at projektet ikke vil påvirke levestedet væsentligt.

Engsnarre (Y)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: *"Engsnarre yngler i Danmark på fugtige enge med relativ høj græsvegetation uden træer og buske, og i flere tilfælde registreres arten også i kornmarker, men der er dog næppe tale om yngleforekomst på landbrugsarealerne."*

Citat: *"I fuglebeskyttelsesområde 72 blev engsnarre eftersøgt på egnede levesteder i forbindelse med overvågningen i 2018. Arten er heller ikke registreret i forbindelse med NOVANA-overvågningen tidligere år. På den baggrund er vurderingen, at der højst sandsynligt ikke er en fast ynglebestand i området. På baggrund af engsnarres meget sparsomme og uregelmæssige forekomst i Natura 2000-området, er det ikke muligt at sige noget om eventuelle trusler mod artens forekomst i området."*

Eftersom engsnarren ikke er registreret i området og der ikke findes en fast ynglebestand samt fordi projektet er placeret uden for dets almindelige levesteder, vurderes projektet ikke at udgøre en trussel mod bestanden.

5.3.3. Plettet rørvagt (Y)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: *"Plettet rørvagtél yngler i ferske sumpområder, hvor vanddybden ikke overstiger 30 cm. Arten synes at foretrække vandområdernes starzone, men er også registreret i ukultiverede engområder i ådale med tidvise oversvømmelser."*

Citat: *"Plettet rørvagtél er en sjælden gæst i de to fuglebeskyttelsesområder: [...], mens der i nr. 72 kun er en enkelt registrering i 2008, i 2011 og i 2015. På den baggrund er vurderingen, at der højst sandsynligt ikke findes en fast ynglebestand i området."*

Citat: *"Det vurderes, at der er egnede levesteder for plettet rørvagtél, hvis arten skulle forsøge at etablere sig i området."*

På baggrund af plettet rørvagtels meget uregelmæssige forekomst i Natura 2000-området, er det ikke muligt at sige noget om eventuelle trusler mod arten i området."

Nærmeste egnede levested registreret er placeret ca. 2,9 km fra projektområdet. Projektet vurderes ikke at kunne påvirke en evt. forekomst af plettet rørvagtél.

5.3.4. Klyde (Y)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: *"Klyden yngler hovedsageligt i kolonier primært langs lavvandede fjordkyster og i salte eller brakke kystlaguner, hvor der findes slikvader og åbne enge med kort vegetation."*

Citat: *"I fuglebeskyttelsesområde 72 blev klyde første gang registreret som ynglefugl i forbindelse med NOVANA-overvågningen i 2014, og optræder først igen i 2019. Begge år med ganske små bestande. Overordnet set vurderes bestanden at være fluktuerende, men stabil."*

Det vurderes at projektet ikke vil have en påvirkning af klyden, da projektområdet ligger uden for dennes yngleområde og levesteder. Nærmeste registrerede levested for klyden ligger ca. 7,4 km nordvest for projektområdet.

5.3.5. Dværgterne (Y)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: *"Dværgterne yngler i Danmark i langt overvejende grad på åbne vegetationsløse og stenede strande. [...]. Ynglebestanden af dværgterne har formentligt været stabil i antal siden 1980, mens antallet af ynglekolonier i samme periode er faldet betydeligt. Største trussel for den danske ynglebestand vurderes at især at være prædation fra rovdyr i ynglekolonierne samt bortskylning af reder i forbindelse med ekstreme højvander i yngletiden. Arts valg af ynglelokalitet på strande betyder også flere steder en væsentlig forstyrrelse fra menneskelig færdsel i yngletiden."*

Citat: *"I fuglebeskyttelsesområde 72, er der kun kortlagt ét levested for dværgterne, nemlig på en af øerne i Nørreballe Nor. Levestedet er beregnet til at have høj tilstand, fordi det ligger"*

utilgængeligt for færdsel, isoleret for ræv og andre landlevende rovdyr, og fordi vegetationen er spredt og kort. På den baggrund vurderes det, at der er tilstrækkeligt med egnede levesteder, og det vurderes at der ikke er aktuelle trusler mod dværgternes forekomst i området.”

Det vurderes at projektet ikke vil have en påvirkning af dværgternen, da projektområdet ligger uden for dennes yngleområde og levesteder. Nærmeste registrerede levested for dværgternen ligger ca. 7,4 km fra projektområdet. Dette levested er vurderet til at være i god tilstand.

5.3.6. Fjordterne (Y)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: ”Fjordterne yngler i kolonier på øer og holme langs kysten ofte i selskab med havterne eller hættemåge. [...]. Største trussel for den danske ynglebestand vurderes at være prædation på ynglepladserne samt tilgroning af de rovdyrsfrie yngleøer.”

Citat: ”Det vurderes, at der findes tilstrækkeligt med egnede levesteder for fjordterne, og at der ikke er aktuelle trusler mod artens forekomst i området.”

Det vurderes at projektet ikke vil have en påvirkning af fjordternen, da projektområdet ligger uden for dennes yngleområde og levesteder. Nærmeste registrerede levested for fjordternen ligger ca. 7,4 km nordvest for projektområdet.

5.3.7. Rødrygget tornskade (Y)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: ”Rødrygget tornskade yngler i en række mere eller mindre lysåbne naturtyper, herunder heder, overdrev, ryddede eller stormfaldne skovområder, ådale under tilgroning m.fl.”

Citat: ”Rødrygget tornskade har endnu ikke været overvåget i NOVANA-programmet i fuglebeskyttelsesområdet. Derfor er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at vurdere områdets ynglebestand, eller eventuelle trusler mod artens fortsatte forekomst i området.”

Grundet at projektområdet ikke er et egnet levested, vurderes projektet ikke at udgøre en trussel mod arten.

5.3.8. Havørn (Y)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: ”I Danmark har arten været inde i en positiv bestandsudvikling, hvor arten som ynglefugl efterhånden har spredt sig til hele landet.”

Citat: ”Havørn yngler regelmæssigt flere steder lige udenfor fuglebeskyttelsesområdet, og ses ofte i området. Tilstedeværelsen af øde kyststrækninger og store åbne vandflader giver havørn

gode muligheder for at fouragere og raste. Det vurderes, at der ikke er aktuelle trusler mod forekomsten af havørn i området.”

Det kan ikke udelukkes at der kan observeres havørn som fouragere i nærheden af projektområdet. Da beskyttelsesområderne har masser af muligheder for uforstyrrede områder, vurderes projektet ikke at udgøre en trussel imod artens fortsatte forekomst i fuglebeskyttelsesområdet.

5.3.9. Sangsvane (T)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: ”Tidligere fouragerede sangsvane primært på vandplanter i lavvandede fjordområder, men de seneste årtier ses arten næsten udelukkende i større antal på landbrugsarealer, hvor især høstede majsmarker byder på gode fourageringsmuligheder for arten.”

Citat: ”Områdets karakter med strandenge, marker og store lavvandede områder tilgodeser generelt artens krav til fouragering, samt uforstyrrede raste- og overnatningslokaliteter. Det vurderes, at områderne er sikret gennem de eksisterende reservatbestemmelser. Det vurderes, at der ikke er aktuelle trusler mod artens forekomst i området.”

Det kan ikke udelukkes at sangsvaner fouragerer på marker i nærheden af projektområdet. Da beskyttelsesområderne har masser af muligheder for uforstyrrede områder, vurderes projektet ikke at udgøre en trussel imod artens fortsatte forekomst i fuglebeskyttelsesområdet.

5.3.10. Blisgås (T)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: ”I Danmark har den overvintrende bestand været stigende gennem en længere årrække, hvorfor den nu er medtaget på udpegningsgrundlaget for en række fuglebeskyttelsesområder. Blisgås ankommer til Danmark fra ynglepladserne i oktober, hvor flere flokke i milde vintre bliver i landet, mens andre trækker videre til øvrige dele af Europa.”

Citat: ”Tilstedeværelsen af strandenge, enge og landbrugsarealer, samt store åbne vandflader tilgodeser artens krav om sikre og uforstyrrede fouragerings-, raste- og overnatningssteder. Det vurderes, at der ikke er aktuelle trusler mod forekomsten af blisgås i området.”

Det kan ikke udelukkes at der kan forekomme blisgås på marker og vandflader i nærheden af projektområdet. Da beskyttelsesområderne har masser af muligheder for uforstyrrede områder, vurderes projektet ikke at udgøre en trussel imod artens fortsatte forekomst i fuglebeskyttelsesområdet.

5.3.11. Knarand (T)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: ”Knarand er en fåtallig ynglefugl i Danmark og som trækfugl træffes arten i efterhånden udbredt over hele landet. [...]”

Knarand er tilknyttet ferskvand eller svagt brakt vand, hvor den fouragerer på bundvegetationen og smådyr tilknyttet denne. De vigtigste danske områder for arten er Vejlerne og Maribosøerne."

Citat: "I fuglebeskyttelsesområdet 72 er forekomsten af knarand fluktuerende. Ud fra registreringerne i fuglebeskyttelsesområdet er det ikke muligt at sige noget om udviklingen af bestandens størrelse."

Grundet at projektområdet ikke egner sig som fourager- og rasteområde vurderes projektet ikke at udgøre en trussel mod arten.

5.3.12. Taffeland (T)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: "Taffeland er en forholdsvis almindelig ynglefugl i fersk eller brakvand i Danmark, men dog mest talrig i Østdanmark. Som træk- og vintergæst træffes arten primært i større søer over hele landet, men dog kun i store antal på få lokaliteter overvejende i den sydlige del af landet."

Citat: "Taffeland har en fluktuerende og fåtallig forekomst som trækfugl i fuglebeskyttelsesområde 72. Områdets karakter med store lavvandede havområder og nor tilgodeser generelt artens krav til fourageringsområder, og dens krav til sikre og uforstyrrede rastelokaliteter."

Grundet at projektområdet ikke egner sig som fourager- og rasteområde vurderes projektet ikke at udgøre en trussel mod arten.

5.3.13. Bjergand (T)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: "Bjergand yngler på Island, i Skandinaviens bjergegne og østover til det nordlige Rusland. Arten træffes i Danmark som trækfugl i lukkede nor og beskyttede og uforstyrrede havområder, men kan også ses overvintrende i større søer. Fuglene raster øjensynligt om dagen for at tage på fourageringstogter om natten."

Citat: "Bjergand lever i overvejende grad af muslinger, specielt når den opholder sig på havet. Områdets karakter med åbne, lavvandede havområder tilgodeser generelt artens behov, og det vurderes, at der ikke er aktuelle trusler mod artens forekomst som trækfugl i området."

Det vurderes at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning af bjerganden, da projektområdet ligger uden for dennes raste- og fourageringsområde.

5.3.14. Edderfugl (T)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: "Edderfugl yngler i Nordeuropa mod syd til Holland, og er også en almindelig ynglefugl i Danmark."

Citat: *"I fuglebeskyttelsesområde 72 var de største forekomster i perioden 2004-2009 på 29.690 fugle, og i perioden 2010-2017 på 2.960 fugle."*

Citat: *"De to fuglebeskyttelsesområders karakter med store åbne vandflader tilgodeser umiddelbart artens behov for uforstyrrede raste- og fourageringsområder, og der vurderes ikke at være aktuelle trusler for artens fortsatte forekomst i området."*

Det vurderes at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning af edderfuglen, da projektområdet ligger uden for dennes raste- og fourageringsområde.

5.3.15. Havlit (T)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: *"I Danmark er arten en trækfugl der overvintrer almindeligt i de danske farvande især i den østlige del af landet. Flest fugle er registreret på Rønne Banke, i Østersøen øst for Falster og Møn samt i Faxe- og Køge bugt."*

Citat: *"Antallet af havlit i fuglebeskyttelsesområde nr. 72 fluktuerer fra år til år. I perioden 2004-2009 var den største forekomst 82 fugle, mens den største forekomst i perioden 2010-2017 var 1.045 fugle."*

Citat: *"Områdets karakter med store åbne vandflader tilgodeser umiddelbart artens behov for uforstyrrede raste- og fourageringsområder, og det vurderes, at der ikke er aktuelle trusler mod artens forekomst i området."*

Det vurderes at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning af havlit, da projektområdet ligger uden for dennes raste- og fourageringsområde.

5.3.16. Havørn og Fiskeørn (T)

Nedenstående tekster er et uddrag af basisanalyse 2022-2027 for Sydfynske Øhav:

Citat: *"Fiskeørn og havørn er ikke til stede som trækfugl i national eller international væsentlig forekomst i fuglebeskyttelsesområde F72. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere."*

Der vurderes derfor ikke på disse to arter som trækfugl.

6. Projektjusteringer

Det vurderes ikke relevant at foretage justeringer af de ydre rammer for projektet.

7. Konklusion

De største trusler mod arter i Natura 2000-området vurderes at foregå under udførelsesperioden, hvor der ifm. losning og lastning af sten, samt gravearbejdet vil forekomme perioder med støjende aktivitet samt minimalt sedimentspredning. Den fremtidige påvirkning af Natura-2000 området vurderes uændret.

Det vurderes således, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-område nr. 126 og 127 (herunder Habitatområde H110, H111 og

Fuglebeskyttelsesområde F72) væsentligt, og dermed ikke vil være til hindring for, at Natura 2000-området kan opfylde sine målsætninger fremadrettet.